

ANEKS I

Periodični zdravstveni pregled i godišnji medicinski standard COK-a

(Operativni aneks uz članove 9–17 Medicinskog kodeksa)

1. Svrha i primjena

Ovim aneksom definiše se minimalni godišnji medicinski standard za sportiste obuhvaćene članom 9 Medicinskog kodeksa.

Pregled ima za cilj:

- smanjenje rizika od iznenadne smrti,
- prevenciju akutnih i hroničnih povreda,
- identifikaciju metaboličkih i hormonalnih poremećaja,
- zaštitu mentalnog zdravlja,
- zaštitu ženskog i muškog reproduktivnog zdravlja,
- identifikaciju faktora rizika specifičnih za sport.

Pregled se sprovodi najmanje jednom godišnje, a po medicinskoj indikaciji i češće.

2. Struktura pregleda

A) Medicinska anamneza

Obuhvata najmanje:

- porodičnu anamnezu (iznenadne smrti, kardiološki rizici),
- prethodne povrede i operacije,
- broj dana odsustva u prethodnoj sezoni,
- terapije i suplementaciju,
- antidoping status i eventualne TUE postupke,
- specifične zdravstvene rizike prema sportu.

B) Opšti klinički pregled

- visina, težina (BMI po potrebi),
- krvni pritisak,
- puls,
- saturacija O₂,
- auskultacija srca i pluća.

C) Kardiološki skrining

- 12-kanalni EKG u mirovanju,
- procjena kardiovaskularnog rizika,
- ehokardiografija po indikaciji,

- dodatna obrada prema savremenim standardima.

D) Ortopedsko-funkcionalni pregled

- procjena držanja i kičme,
- opseg pokreta (rame, kuk, koljeno, skočni zglob),
- test stabilnosti zglobova,
- standardizovani funkcionalni screening (čučanj, iskorak, skok-doskok, balans),
- procjena ACL rizika,
- biomehanička analiza kod sportova visokog rizika (po indikaciji).

E) Neurološki minimum (kontaktni sportovi)

- baseline test za potres mozga,
- neurokognitivna procjena,
- dokumentovana referentna vrijednost za *Protokol postepenog povratka u trenažni i takmičarski proces*.

F) Respiratorni minimum

- spirometrija (po indikaciji ili prema procjeni rizika sporta).

G) Vid i ORL

- test oštine vida (po potrebi),
- ORL pregled po indikaciji.

H) Laboratorijski minimum

Obavezni panel:

- KKS,
- urea, kreatinin, eGFR,
- AST, ALT, GGT, bilirubin,
- ukupni proteini, albumin,
- elektroliti,
- lipidni profil,
- glukoza,
- opšti pregled urina,
- feritin,
- CRP.

Prošireni panel po indikaciji:

- CK,
- TSH ($\pm$ fT4),
- B12 i folat,
- 25(OH) vitamin D,

- Ca, P, ALP ± PTH,
- HbA1c (glikozilirani hemoglobin),
- Transferrin/saturacija transferina,
- Kortizol,
- dodatni hormonski status.

3. Specifični moduli

A) Modul ženskog zdravlja

U skladu sa Poglavljem VIII Kodeksa:

- praćenje menstrualnog ciklusa,
- procjena RED-S rizika,
- status gvožđa (ferritin ± Fe i saturacija transferina),
- hormonski profil po indikaciji,
- denzitometrija po indikaciji,
- provjera antidoping usklađenosti hormonalne terapije.

B) Modul muškog zdravlja

Po indikaciji:

- jutarnji testosteron,
- SHBG,
- LH/FSH,
- prolaktin,
- procjena jetrenih enzima (u okviru osnovnog panela).

Napomena: hormonska analiza se sprovodi u jutarnjim satima, u uslovima bez akutnog opterećenja.

4. Specijalistički pregledi (fleksibilni model)

Medicinska komisija, u skladu sa budžetskim i organizacionim kapacitetima, može definisati plan uključivanja specijalista (kardiolog, pulmolog, endokrinolog, ginekolog, urolog itd.), prema:

- riziku sporta,
- individualnim nalazima,
- prioritetima olimpijskog ciklusa.

5. Ishod pregleda

Na osnovu PHE pregleda sportista se svrstava u jednu od kategorija definisanih u članu 12 Kodeksa:

- sposoban bez ograničenja,

- sposoban uz medicinska ograničenja,
- privremeno nesposoban.

Odluka mora biti dokumentovana, potpisana od strane odgovornog ljekara i unesena u medicinsku dokumentaciju u skladu sa Poglavljem XII Kodeksa.

6. Medicinska dokumentacija i povjerljivost

Svi podaci prikupljeni tokom PHE pregleda podliježu pravilima medicinske povjerljivosti i zaštite podataka definisanim Medicinskim kodeksom.

ANEKS II

OPERATIVNI OBRAZAC ZA INTEGRISANI PERIODIČNI ZDRAVSTVENI PREGLED (PHE)

1. IDENTIFIKACIONI PODACI

Ime i prezime: _____

Datum rođenja: _____

Pol: M Ž

Sport / disciplina: _____

Sportski savez: _____

Status u COK programu (označiti):

Korisnik olimpijske stipendije COK-a

Uključen odlukom COK-a u olimpijski program priprema

Član olimpijske delegacije (OI)

Datum pregleda: _____

Mjesto pregleda: _____

Odgovorni ljekar: _____

Kontakt telefon sportiste: _____

Kontakt za hitne slučajeve (ime/telefon): _____

2. MEDICINSKA ANAMNEZA

A. Porodična anamneza

Iznenadna smrt u porodici (mlađa dob)

Kardiovaskularne bolesti

Metabolički poremećaji

Drugo: _____

Nema značajnih podataka

B. Lična anamneza

Prethodne povrede: _____

Prethodne operacije: _____

Broj dana odsustva u prethodnoj sezoni: _____

Poznate alergije / intolerancije: _____

Hronična oboljenja (ako postoje): _____

Aktuelna terapija: _____

Suplementacija: _____

Antidoping status:

Bez terapije koja zahtijeva TUE

Terapija sa važećim TUE

Terapija bez TUE (pokrenuti proceduru)

Napomena o prethodnim potresima mozga (ako je primjenjivo):

Ne Da (broj/period): _____

3. OPŠTI KLINIČKI PREGLED

Visina: _____ cm

Težina: _____ kg

BMI: _____

Krvni pritisak: _____ / _____

Puls: _____

Saturacija O₂: _____

Auskultacija srca: Uredna Nalaz odstupa

Auskultacija pluća: Uredna Nalaz odstupa

Napomena: _____

4. KARDIOLOŠKI SKRINING

12-kanalni EKG urađen

Nalaz: Uredan Potrebna dodatna obrada

Ehokardiografija (po indikaciji)

Dodatna obrada prema preporuci

Zaključak: _____

5. ORTOPEDSKO-FUNKCIONALNI PREGLED

Držanje i kičma: Uredno Odstupanje

Opseg pokreta:

Rame Uredno Ograničeno

Kuk Uredno Ograničeno

Koljeno Uredno Ograničeno

Skočni zglob Uredno Ograničeno

Stabilnost zglobova: _____

Funkcionalni testovi:

Čučanj Iskorak Skok-doskok Balans test

Procjena ACL rizika: Nizak Umjeren Visok

Preporuka / plan: _____

6. NEUROLOŠKI MINIMUM (kontaktni sportovi)

Baseline test za potres mozga urađen

Referentna vrijednost zabilježena

Napomena: _____

7. RESPIRATORNI MINIMUM

Spirometrija urađena

Nalaz: _____

8. LABORATORIJSKI PANEL

Obavezni panel (označiti):

- KKS
- Urea, kreatinin, eGFR
- AST, ALT, GGT, bilirubin
- Ukupni proteini, albumin
- Elektroliti
- Lipidni profil
- Glukoza
- Opšti pregled urina
- Feritin
- CRP

Prošireni panel (po indikaciji):

- CK
- TSH ($\pm$ fT4)
- B12 i folat
- 25(OH) vitamin D
- Ca, P, ALP $\pm$ PTH
- Hormonski status

Napomena / ključni nalazi: _____

9. MODUL ŽENSKOG ZDRAVLJA (ako je primjenjivo)

Regularnost ciklusa: _____

Amenoreja / oligomenoreja: Da Ne

Procjena RED-S rizika: Nizak Umjeren Visok

Hormonska analiza po indikaciji

Densitometrija po indikaciji

Trudnoća / postporođajni status (ako je primjenjivo):

Ne Da (napomena): _____

(U tom slučaju primijeniti Protokol iz Aneksa o ženskom zdravlju/trudnoći.)

10. MODUL MUŠKOG ZDRAVLJA (po indikaciji)

Jutarnji testosteron SHBG LH/FSH Prolaktin

Napomena: _____

11. MENTALNI SKRINING

- Uredan
- Potrebna dodatna procjena
- Upućen sportskom psihologu / kvalifikovanom stručnjaku

Napomena: _____

12. ZAKLJUČAK I KATEGORIZACIJA

Na osnovu pregleda sportista se svrstava u kategoriju:

- Sposoban bez ograničenja
- Sposoban uz ograničenja
- Privremeno nesposoban

Ograničenja (ako postoje): _____

Plan kontrole / reevaluacije (datum/uslov): _____

13. SAGLASNOST, POVJERLJIVOST I POTPISI

Sportista potvrđuje da je informisan o nalazu i preporukama, te da je upoznat sa načinom obrade medicinske dokumentacije u skladu sa Poglavljem XII Medicinskog kodeksa COK-a.

Potpis sportiste: _____

Potpis odgovornog ljekara: _____

Datum: _____

ANEKS III

Sistem nadzora povreda i bolesti

(Operativni aneks uz Poglavlje VI Medicinskog kodeksa)

1. Definicije

U smislu ovog Aneksa:

- **Povreda** je svako oštećenje tkiva ili funkcije nastalo tokom sportskih aktivnosti koje zahtijeva medicinsku procjenu ili dovodi do potpunog ili djelimičnog ograničenja treninga ili takmičenja.
- **Bolest** je svako zdravstveno stanje koje nije posljedica traumatske povrede, a utiče na sposobnost treninga ili takmičenja.
- **Rekurentna (ponovna) povreda** je povreda iste anatomske regije i istog tipa koja se javlja nakon potpunog povratka sportiste sportskim aktivnostima.
- **Izgubljeni dan** je dan u kojem sportista nije mogao u potpunosti učestvovati u planiranim aktivnostima.

2. Evidencija povreda

Za svaku povredu evidentira se najmanje:

- sport i disciplina
- faza nastanka (trening / takmičenje / van terena)
- anatomska regija
- tip povrede (npr. distorzija, ruptura, fraktura, kontuzija, stres fraktura)
- mehanizam nastanka (kontakt, bez kontakta, preopterećenje, drugo)
- procijenjena težina (broj dana odsustva)
- klasifikacija težine (vidi tačku 4)
- da li je povreda nova ili rekurentna
- potreba za hospitalizacijom ili specijalističkom obradom

3. Evidencija bolesti

Za svaku bolest evidentira se najmanje:

- zahvaćeni organski sistem (respiratorni, gastrointestinalni, neurološki, drugo)
- dijagnoza ili dominantni simptomi
- vjerovatni uzrok (infektivni, metabolički, imunološki, drugo)
- broj dana odsustva
- klasifikacija težine (vidi tačku 4)
- potreba za izolacijom ili posebnim medicinskim nadzorom
- potreba za hospitalizacijom

4. Klasifikacija težine

Povrede i bolesti klasifikuju se prema broju izgubljenih dana:

- Minimalna: 0 dana (bez odsustva)
- Blaga: 1–7 dana
- Umjerena: 8–28 dana
- Teška: >28 dana
- Izuzetno teška: trajno ograničenje ili završetak karijere

Klasifikacija se ažurira ukoliko se procijenjeni broj dana odsustva promijeni tokom liječenja.

5. Rokovi prijave

Radi pravovremenog reagovanja:

- Povreda nastala tokom takmičenja → evidentira se u roku od 24 sata.
- Bolest nastala tokom priprema ili takmičenja → evidentira se u roku od 72 sata.

U hitnim slučajevima (hospitalizacija, životno ugrožavajuće stanje), primjenjuju se odredbe člana 24 Kodeksa.

6. Odgovornost za vođenje evidencije

Evidenciju vodi:

- medicinski tim COK-a, ili
- Šef misije, isključivo u administrativnom dijelu i bez stručne medicinske procjene, ukoliko medicinski tim nije imenovan.

7. Standardizovani obrazac (template)

A. Osnovni podaci

Ime sportiste:

Sport / disciplina:

Datum nastanka:

Mjesto:

B. Opis događaja

Vrsta: Povreda Bolest

Kratak opis: _____

C. Medicinska procjena

Dijagnoza / tip povrede:

Mehanizam:

Procijenjeni broj dana odsustva:

Kategorija težine:

D. Postupanje

- Ambulantno liječenje
- Specijalistička obrada
- Hospitalizacija
- Izolacija

Plan praćenja: _____

Potpis odgovornog lica: _____

8. Način vođenja evidencije

Podaci se vode:

- u standardizovanom obrascu COK-a,
- u elektronskom sistemu sa kontrolisanim pristupom,
- ili u kombinovanom modelu.

Svi podaci tretiraju se kao medicinski povjerljivi podaci u skladu sa Poglavljem XII Medicinskog kodeksa.

U analitičkim izvještajima koriste se isključivo agregirani i anonimizovani podaci.

ANEKS IV

Operativni alati za praćenje i postupanje u oblasti mentalnog zdravlja sportista

(Operativni aneks uz Poglavlje VII Medicinskog kodeksa COK-a)

Za implementaciju ovog Aneksa nadležna je Medicinska komisija COK-a u saradnji sa angažovanim stručnjacima iz oblasti sportske psihologije i mentalnog zdravlja.

Procjena mentalne sposobnosti za nastup zasniva se isključivo na stručnim kriterijumima i ne može biti predmet pritiska, takmičarskih interesa ili administrativnih odluka.

U slučaju potrebe za dugoročnim psihijatrijskim ili kliničkim tretmanom, sportista se upućuje nadležnoj zdravstvenoj ustanovi, a COK obezbjeđuje koordinaciju u dijelu sportskih aktivnosti.

1. Obrazac za skrining mentalnog zdravlja

(Dodatak periodičnom zdravstvenom pregledu)

Ovaj obrazac koristi se kao dio periodičnog zdravstvenog nadzora sportista obuhvaćenih članom 9 Kodeksa.

A) Samoprocjena psihološkog blagostanja (skala 0–10)

Opšti nivo energije: ____

Nivo stresa: ____

Kvalitet sna: ____

Motivacija za trening: ____

B) Indikatori mogućeg povećanog rizika

(označiti ako je primjenjivo)

- Produženi osjećaj iscrpljenosti (duže od tri sedmice)
- Izražen pad motivacije
- Učestale promjene raspoloženja
- Povlačenje iz timskih aktivnosti
- Nagla promjena tjelesne mase
- Preokupiranost tjelesnom masom ili ishranom
- Poremećaj sna
- Epizode intenzivne anksioznosti

Ukoliko su prisutne dvije ili više stavki, preporučuje se dodatna stručna procjena.

2. Periodična procjena psihološkog blagostanja

(Primjena tokom priprema, kampova i takmičenja)

Datum: _____

Aktivnost / Takmičenje: _____

Stručno lice: _____

Procjena:

Subjektivni nivo stresa: nizak umjeren visok

Znaci emocionalne iscrpljenosti: da ne

Postojanje konflikata u timu: da ne

Potreba za individualnim razgovorom: da ne

Preporučene mjere:

Ova procjena ima preventivni karakter i ne predstavlja dijagnostički instrument.

3. Protokol postupanja u slučaju psihološkog rizika

Nivo 1 – Blagi simptomi

- individualni razgovor
- savjetodavna podrška
- praćenje u periodu od 2 do 4 sedmice

Nivo 2 – Umjeren rizik

- procjena od strane sportskog psihologa
- privremena prilagodba opterećenja
- individualni plan praćenja

Nivo 3 – Visok rizik

- hitna procjena od strane psihologa ili psihijatra,
- u slučaju potrebe, u postupanje se uključuje i odgovorni ljekar delegacije, radi koordinacije medicinskog aspekta i dokumentovanja,
- razmatranje privremenog ograničenja nastupa
- uključivanje Medicinske komisije

Nivo 4 – Neposredna opasnost po bezbjednost

- hitna medicinska intervencija
- aktiviranje kriznog protokola
- službena zabilješka
- obavještanje nadležnih struktura u skladu sa važećim propisima

U svim slučajevima postupa se uz poštovanje dostojanstva sportiste i principa minimalnog potrebnog dijeljenja informacija.

4. Obrazac za kriznu zabilješku

Datum i vrijeme događaja:

Mjesto:

Opis situacije:

Procijenjeni nivo rizika:

Preduzete mjere:

Da li je uključena zdravstvena ustanova: da ne

Obaviještene nadležne strukture:

Plan daljeg postupanja:

Ime i funkcija stručnog lica: _____

Potpis: _____

5. Informativni list za sportiste

Mentalno zdravlje je sastavni dio sportskog performansa.

Emocionalna iscrpljenost, anksioznost ili pad motivacije nijesu znak slabosti, već signal da je potrebna podrška.

Traženje pomoći predstavlja odgovoran i profesionalan odnos prema sopstvenom zdravlju.

Podaci o mentalnom zdravlju tretiraju se kao posebno osjetljivi i povjerljivi.

U situacijama kada postoji neposredan rizik po bezbjednost, prioritet je zaštita života i zdravlja.

6. Standard dokumentovanja

Psihološke procjene evidentiraju se u medicinskoj dokumentaciji pod oznakom:

„Psihološka procjena – povjerljivo“

Treneri i druge sportske strukture mogu biti informisani isključivo o sposobnosti za nastup i eventualnim ograničenjima, bez dijagnostičkih detalja, osim uz izričit pristanak sportiste.

ANEKS V

Medicinski protokol zaštite ženskog zdravlja i upravljanja rizikom od relativnog energetskeg deficita u sportu (RED-S)

(Operativni aneks uz Poglavlje VIII Medicinskog kodeksa COK-a)

1. Svrha i primjena

Ovim aneksom uređuju se operativni medicinski postupci za:

- praćenje menstrualnog zdravlja sportistkinja,
- ranu identifikaciju i upravljanje rizikom od relativnog energetskeg deficita u sportu (RED-S),
- očuvanje koštanog, hormonalnog i reproduktivnog zdravlja,
- medicinsko postupanje u slučaju trudnoće i postporođajnog povratka u trenažni i takmičarski proces.

Ovaj protokol primjenjuje se na sportistkinje obuhvaćene članom 9 Medicinskog kodeksa COK-a.

2. Operativni alat – Monitoring menstrualnog zdravlja

2.1 Standardizovani upitnik (dio PHE ili periodične kontrole)

Tokom godišnjeg pregleda ili kontrolne procjene bilježi se:

- Prosječna dužina ciklusa: _____ dana
- Regularnost ciklusa:
  - Redovan (21–35 dana)
  - Neredovan
  - Amenoreja (>90 dana bez ciklusa)
- Prisustvo bolova koji ograničavaju trening: DA NE
- Izostanak ciklusa tokom perioda intenzivnih priprema: DA NE
- Upotreba hormonske terapije: DA NE

Ako je prisutna amenoreja, oligomenoreja ili nagla promjena ciklusa → pokreće se RED-S procjena.

3. RED-S procjena – operativni algoritam

3.1 Klinički indikatori rizika

Procjenjuju se:

- Nenamjieran gubitak tjelesne mase
- Hronični umor

- Smanjena izvedba
- Česte povrede (posebno stres frakture)
- Promjene raspoloženja
- Laboratorijski znaci energetskeg deficita
- Snižen feritin ili vitamin D

3.2 Kategorizacija rizika

Nizak rizik

→ Nastavlja se praćenje u okviru redovnog nadzora.

Umjeren rizik

- Uključuje se multidisciplinarni tim
- Modifikuje se trenažno opterećenje
- Nutritivna intervencija

Visok rizik

- Privremeno ograničenje takmičarskog opterećenja
- Intenzivirani medicinski nadzor
- Dokumentovani plan oporavka

Odluke se zasnivaju isključivo na medicinskoj procjeni.

4. Laboratorijski i dijagnostički minimum kod sumnje na RED-S

Po indikaciji se sprovodi:

- Feritin i Fe status
- 25(OH) vitamin D
- TSH ± fT4
- LH, FSH, estradiol
- Prolaktin
- Kortizol (po indikaciji)
- Densitometrija (DXA) kod kliničkih indikacija

5. Medicinski protokol za trudnoću

5.1 Početna procjena

Po potvrdi trudnoće:

- Procjena opšteg zdravstvenog stanja
- Procjena rizika trudnoće
- Uključivanje ginekologa/akušera
- Izrada individualnog plana medicinskog nadzora

5.2 Operativne smjernice za trening

Trening se individualno prilagođava prema trimestru i medicinskoj procjeni, uz:

- izbjegavanje dehidracije i pregrijavanja,
- smanjenje rizika od padova i kontakta,
- progresivno smanjenje intenziteta prema potrebi.

U slučaju medicinske kontraindikacije → primjenjuje se preporuka o privremenoj zabrani nastupa.

6. Postporođajni medicinski skrining – operativni obrazac

Prije povratka sportu obavezno se dokumentuje:

- Procjena karličnog dna
- Procjena abdominalne stabilnosti
- Mišićno-koštana procjena
- Laboratorijska procjena (Fe status po potrebi)
- Hormonska procjena po indikaciji
- Procjena mentalnog zdravlja

7. Faze povratka u trenažni i takmičarski proces:

1. Medicinski odobrena rehabilitacija
2. Nisko intenzivna aerobna aktivnost
3. Funkcionalni trening
4. Progresivno povećanje opterećenja
5. Kontrolni pregled
6. Povratak punom takmičenju

Svaka faza zahtijeva odsustvo simptoma i medicinsku saglasnost.

8. Standard dokumentovanja

U medicinskoj dokumentaciji koristi se oznaka:

„Protokol ženskog zdravlja – povjerljivo“

Detaljni hormonski nalazi ne dostavljaju se trenerima bez saglasnosti sportistkinje. Trener može biti informisan isključivo o medicinskim ograničenjima ili modifikaciji opterećenja.

7. Masovni incident ili vanredne okolnosti

U slučaju:

- elementarnih nepogoda,
- terorističkog napada,
- epidemiološke prijetnje,
- masovne evakuacije,

Šef misije postupa u skladu sa:

- kriznim planom organizatora takmičenja,
- smjericama organizacije u čijem vlasništvu je takmičenje,
- instrukcijama nadležnih organa Crne Gore ili zemlje domaćina.

Prioritet je bezbjednost sportista.